

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 korona
 Fél évre 4 korona
 Negyed évre 2 korona
 Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvevő i-
 punk kiadóhivatala és az
 Általános Tudósító Vi-
 déki lapok központi hir-
 detési osztálya Budapest
 VII., Erzsébet körút 41. sz.

POLITIKAI HETILAP

A nemzetiségi pörök.

A gombamódra fölszaporodott tót apostolok merészségét a közel jövőben két törvényezék fogja honorálni. Rózsahegyen Hlinka a főalak, Pozsonyban pedig majd Jurigának fogják magyarázni a magyar törvénykönyv szakaszait. Mindkettőnek egy a bűne. Izgattak a magyar nyelv, iskolák, a nemzet, a haza ellen. Ebből a szempontból csak ez a két ember érdemel figyelmes megbotránkozást; a többiek, kik ebben az ügyben érdekelve vannak, inkább szánakozást keltenek bennünk. Érdekes, hogy mind a kettő lelkész. A magyar kath. egyháznak szolgálja; annak az egyháznak, amelynek nemcsak elvei, de történelmi tradíciói is olyan feladatnak ismerik a hazaszeretetet ápolását, amely magasztosságot tekintve, mindjárt az Isten félelme után következik.

De ők a kettőt elválasztották egymástól. A hazát megtagadták, az Istent is csak azért emlegették, hogy annak nevével átkot szórjanak azokra, akik bűnös törekvéseiknek gátat vetni igyekeztek.

Szeretet helyett gyűlöletet, Isten-félelem helyett istenkáromlást prédikáltak. Végeredményben az Istent is, a hazát is elárulták, meggyalázták.

Ez a két alak nonszókára ott fog állni az igazságszolgáltatás fóruma előtt, hogy átvegye azt, amit megérdemelt.

Ámde a tótok sajtója nem fogja föl ilyen komolyan a dolgot. Ellenkezőleg, valami sajtáságos, nekik jóleső érzéssel fessegetik ez ügyeket, mintha a dolgok ilyen fejlődésében nem megalázást, hanem fölmagasztalást keresnének. Ők a kirovandó bűntetésekből nem akarják a bűnnek

megérdemelt bünhődését látni; nem látnak benne megszegyenítést, megbotránást, de olyat hirdetnek, amit a bűn jellege már eleve kizár magából: a megdicsőülést, a mártírságot.

A bűnt fölmagasztalni nem, csak dicsérni lehet; ez pedig újabb bűnbetés. Törekvésüknek megfelelően valami lázas izgatottság észlelhető a tót sajtónak erre vonatkozó minden termékén. Bennök 12 óra előtt még egyszer és tömegesen vonultak föl a segédsapatok, nem azért, hogy a bírák szívével meglágyítsák, hiszen ezekről másként, mint a legnagyobb gyűlölet hangján beszélni sem tudnak, hanem azért, hogy kényszerhelyzetbe került tagjaik érdekében a tömeget mozgassák meg, amelyek, ha már kézzelfogható bizonyítékát nem is adhatják majd készségüknek, legalább rokonszenvvel kísérjék sorsukba vezéreiket. Ez a cél. S most ennek érdekében fujják a harsonákat. A lapok tele vannak a méltatlanul meghurcolt sorsa iránt való kesergésekkel, jeremiádkokkal, hogy irántuk szánalmat keltsenek és beszélnek brutális, barbár ítélekezésről, hogy viszont a magyar bíróságok ellen gyűlöletet szítsanak.

A vádlottak föl vannak ruházva mindazokkal a kellékekkel, amelyekkel halandó nem is dicsekedhetik; a bíróságra pedig s ennek révén a magyar nemzetre mindent rákénnek, amit gyűlöletük éppen tollukra vet. Ők az igazságért folytatott küzdelemnek áldozatai, mártirjai, szemben a magyar nemzettel, mely szemükben a tagadás sötét szellemét képviseli. A jog, törvény, igazság fogalmait a maguk részére sajátították ki, nekünk a jogtiprás, törvénytelenység és igazságtalanság rut bűnei jutnak. Ott a világhosszág, nálunk a sötétség. Ővék

az élet, miénk a... Ővék a jövő, miénk csak a múlt.

Mindez a sok délibáb, mit az írók fantáziája rajzolt, úgy szerepel, mint a megtestesült valóság, amelyért most már csak a kezüket kell kinyújtaniók, hogy elérhessék, mint a megérlelt gyümölcs, amely készen hull az ölébe annak, aki várja. A mártírok érdeme szörnyű. Szédületes tetteket vittek véghez, a „tót nemzet“ százados igájának fölszabadítása, szabadságainak, jogainak és jövőjének biztosítása terén. És tettek ezt önzetlenül, az önérdék teljes kizárásával, tisztán isteni sugallatukra hallgatva, sőt önmaguk föllaldozásával, hogy a vérszomjas magyar legalább egyidőre velük lakják jól.

Ennyi nemes önfeláldozás már csak megérdemel annyit, hogy a megváltott nép szíve feléjük hajoljon. Csak megérdemelnek egy kis szánakozást azok, akik a nemzetük iránti szeretetnek lettek áldozatai.

De az a nemzet is rászolgál nagyobb mértékben a gyűlöletre, mely az emberiségnek ezen eszményeit ilyen igazságtalanul üldözőbe venni merészkedett.

S talán nem csalódunk föltevésünkben, hogy ennek a fölkorbácsolt gyűlöletnek akarnak kifejezést adni azok, akik arra szólítják föl a népet, hogy a rózsahegyi bűnpör főtárgyalásának napján ott tömegesen jelenjék meg.

Tehát nemcsak maguk a lapok azonosítják önmagukat a vád alá helyezettekkel, hanem azok bűnét helyeselve, dicsérvén, olvasóikat is hasonlók elkövetésére serkentik. Nemcsak dicsérik a bűnt, de terjesztik is. És amikor tömeges gyűlekezésre hívnak föl embereket olyan jelszavakkal, amelyek csak gyűlöletet, türelmetlen

Barna bőrbundácskák, nagy utazóbundák, perzsiái sapkák, Benger-féle valódi „Jaeger“ tricót-ingek és nadrágok

a legjobb minőségben

LANG M. és FIA divatáruházában Töröcszentmárton

seget szülhetnek és olyan helyre, amelynek látása is elég ok lehet arra, hogy a már felizgatott tömeg megdöglésére vetemedjék: akkor már nagyon is rászolgált arra, hogy földicsért mestereik sorsában osztóhassanak.

Vádak a rózsahelyi törvényszék elnökén. Mi sem természetesebb, mint az, hogy a nemzetiségi uraknak sehogyan tetszik *Chudovszky Géza* törvényszéki elnök, ki ügyész korában néhány nemzetiségi perben mint közvádó szerepelt, mely alkalommal ugyancsak ráolvasott az ígatók fejére. Most, hogy ismét kijutott neki néhány agitátor felett törvényt ülmi, mindenféle gyerekes vádak alapján megkísérelték a táblánál, hogy *Chudovszky* elnökségét az ígatósi per vezetésében lehetetlenné tegyék s hogy helyette más elnök delegáltassék. A pozsonyi táblához beadott kérvény vádpontjai a következők: 1. A nyitári törvényszék területén, mint kir. ügyész, a nemzetiségi perekben mint közvádó szerepelve, eme vád vezetésében elfogult volt. 2. Ő a vezetője és organizátora a magyarságnak Rózsahegyén. 3. Főszervezője és szellemi támogatója a Rózsahegyén megjelenő „Rózsahegy és Vidéke” című lapnak, mely *Hlinka* munködéséről a leplet lerántotta. 4. Résztvevő és vezette a küldöttséget, mely Párvy szepesi püspököt arra bírta, hogy *Hlinkát* állásától felfüggeszesse. 5. Elfogult azért is, mert *Hlinka* által perszuszálta rózsahelyi képviselőtestület nem akart neki a városkázán lakást adni. Csodálkozunk rajta, hogy *Dula Máté* ur ily semmitmondó vádak alapján akarja kétségbe vonni egy magyar bíróság esküjének szentségét, kit ítélkezésében semmiféle elfogultságnak, pártoskodásnak vezetni nem szabad. Az

egész kérvényezés csak azért történt, mert szereték volna *Chudovszky* kezéből kivenni a per vezetést, ki *Hlinkák* manipulációit töviről-hegyire ismeri s egy esetleges delegálás után növekedtek volna a mártírjelöltek felmentésének számai. A felhozott vádakra a tábla már megadta a feleletet, amennyiben *Hlinkát* és társainak kérelmét a folyó évi 1172. számú végzéssel elutasította.

A rózsahelyi mártírok ügye. Hirt adtunk arról, hogy *Hlinka* András és társainak pöre a folyó hó 26-án került tárgyalásra. Most eme hírtünkkel azzal pótoljuk, hogy a per tárgyalása valószínűleg napokig fog tartani, mert a beidésett tanúk száma meghaladja a kilenevetet. A vádlottak megbízottjaiként szerepelnek: *Brediceanu* Korjolán dr. országgyűlési képviselő, *Vlad* Aurél dr. országgyűlési képviselő, *Biheller* János dr., *Mudrony* János dr., *Kállay* József dr. és *Kartal* M. dr.

A nemzetiségi párt a költségvetés vitában. A „nemzetiségünk” nevezetű párt a folyó hó 15-én tartott értekezletén elhatározta, hogy a költségvetési vitában teljes számmal részt vesz. Az érdekes koncert *Polák Mihály* megnyitójával veszi kezdetét.

Az általános választójog és a társadalom.*

Nemcsak a magyar hegemonia, de társadalmunk rendje is ellene van az általános szavazatnak.

Oly változást okozna az a társadalmi osztályok rendjében, melyet forradalminak lehet mondani. A mai 1 millióra menő választók számát majdnem megkétszerezné, 3 millió

* Folytatódagos közlés *Concha Győző* egyetemi tudós tanár tanulmányából. Lásd „Jogállam” 1906. évi 9. számát.

895,000-re emelné és ami fejletlen, önmagában sem egységes, vallási, nemzetiségi különbözőségei által szétszaggatott középosztályunk s obbmódú parasztságunk helyett az öt holdon aluli földbirtokosokat, a mezőgazdasági munkásokat és cselédeket, az ipari munkásokat és napszamosokat tenné döntővé a választásokon.

Ugyanis az 1904-iki márciusi statisztikai felvétel szerint a 3.895,000-nyi 24 éven föltüli férfinepességben a többséget az öt holdon aluli földbirtokos, mezőgazdasági cseléd és munkás 1.644,000 fővel, az ipari munkás 364.000 fővel, a napszamos 102,644 fővel, összesen 2,110,000 fővel teszi ki.

Ily fordulat a politikai erőviszonyokban akár törvény mondja ki, akár erőszak létesíti, lényegileg mi más, mint belső okokkal nem igazolható forradalom?

Társadalmunk 1848 és 1874 óta lényegesen átalakult. Az ipar, a kereskedelem, a forgalom jelentékeny intelligens munkásszótályt, a mezőgazdaság egy oly félig munkás, félig birtokos elemet és cselédséget hozott létre. A melynek színvonala és üntudata nem áll a politikai jogokban részes parasztságunk mögött. De ez elemeken kívül is a mezőgazdaság, úgy mint az ipar körében is magas, illetőleg egyenlőden censusunknál fogva a polgárok nem jelentéktelen része ki van zárva a választójogból, anélkül, hogy erkölcsileg vagy értelmileg a jogosítottaknál hátrább állna.

E nagy átalakulási jelenséget s annak sűtsűségét, hogy választójogunkat ehhez idomsítsuk, alig fogja valaki kétségbe vonni.

Mik lehetnek azonban e reformnak irányzó elvei? A választójogunk csak oly átalakítása lesz nem forradalmi, amely 1. azokat az aránytalanságokat és kizárásokat megszünteti, melyek mai választójogunk elveivel is ellenkeznek; 2. továbbá kibővíti az alapokat, az

T Á R C M.

Áruló volt-e Turóc vármegye 1707-ben?

— Történeti értekezés. —

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —

Irtá: *Bráz Béla* levéltárnok.

(Folytatás.)

Mivel az 1704. év még itthon találta a lutrált nemességet, gróf *Károlyi Sándor* titkárját, *Beniczky* Mártont küldé a megyébe, azon utasítással, hogy mivel a megyei viszonyokkal ismerős, csináljon rendet. A felkelő sereg január vége felé indult táboraiba, illetve *Bajmóc* várának meggyívására.

Az általános hadviselésből származott terhek s a vallási belvillongások nagyon sújtották az anyagi is szegény megyét, miért *Okolicsányi Pál* tótprónai birtokost, a fejedelemségek békébiztosát, küldé a fejedelemséghez a terhek könnyebbítésé végett.

A szabadság harca es alatt fokozódó szírvél folyt Pozsony- és *Trencsén*nél, ami folyton nagyobb áldozatot követelt a megyétől vérben es pánban. Angustusban a nemesség egy része *Csallóközben* *Bercsényi* mellett toborozott, másik része *Sréter* alatt *Trencsén*t vívta. Az újabb terhek és segélykértesek miatt a

megye *Rakovszky Menyhért*et küldé *Bercsényi*hez. A megye kérelmének semmi eredménye nem volt. *Bercsényi* hivatkozott más megyék példájára s a megyétől 465 hajdút követelt. De hideg volt a lelkesedés s a felkelő nemességben laza volt a fegyelem, amint ez *Leharky Imre* hadnagynak éleskővi táboraiban keltezett leveléből kitétnik. *Beniczky* főhadbíró pedig panaszkodik, hogy az elégedetlenek közt lázítóknak s es miatt ugy a nemesség, mint a hajduság haszaszkodósik. *Bercsényi* újból *Beniczky* Mártont küldé a megyébe rendet csinálni, ki a főgenerálissal a tapasztaltakról ekkép informálta: „Habár a megye kötelességének nem is tett eleget (teljesen), annak sem az alispán nem oka, sem a megye, hanem azon lázítók, kik törvény ellenére gyűlést hirdetni nem engednek és azt híresztelik, hogy a meghszállt táborok osslani fognak pro suo videre (látsatra), mely hírt, nem tudom mely correspondense irt, még az portalis hajduságot sem sűtsűsége küldeni, persuadálni merete”. A visszavonás tehát már megvolt a megyében s *Beniczky* a főispánt, báró *Révay* Ferencet s elvtársait (*Okolicsányi*ékat) vádolja, ki a kurucokról s *Beniczky* *lelkendezéséről* *lenézőleg* nyilatkozott. *Bercsényi* megharagudott a megyére s *Révay* Imre eseredes alatt katonai exekuciót küld *Turóc*ba, ha teljes számban föl nem kel. A megye ígért, de készt.

A béke hírei mindinkább elvették a harci kedvet s a *Rákóczi* iránti hisalom s lelkesedés is kezdett alább szállni, különösen akkor, midőn a megye a *Rákóczi* hu emberéből cs. kir. békebiztosát átvett *Okolicsányi Pál* karjai közé veteite magát s kegyes pártfogást mindig tőle kért s ki a kelepcezt ügyes furlanggal késztette... fia számára.

A kuruc es labanc is kezdett már beleunni a harci kalandok viszontagságaiba, miért *Rákóczi* is késznek nyilatkozott a békekötésre. A tárgyalások 1704. év őszén *Selmecbányán* kezdődtek, melyeken *Rákóczi* is megjelent. A megye *Okolicsányi Pált* küldi oda s október 31-én értesíti onnét a megyét, hogy *Bercsényi* megígérte, ha a béke meglesz, a nemesség haza mehet, udvarol a megyének, hogy szolgálatáról megemlékezett (s melyet a megye drágán meg is fizetett) s azon less. hogy tehetőséghez képest mindig a megyének szolgálja s a sokat nyomorgatott haza boldogságát kultiválja, jöllehet vannak, kik fáradozásait hálátlansággal viszonossák. *Okolicsányi* tehát, mint ebből látható, folyton a békét emlegette s azzal biztatgatta a megyét s meggyanúsítja azokat, többi közt a *Beniczky*éket, kik a haszért lángoltak, hogy ezek békefáradozásait hálátlansággal viszonossák. *Beniczky* intti is a megyét, „*caveat* *magának* (a megye), mert *Deus* *scit* *intentiones* *ejus*.” Örökdedjék a megye (*Okolicsányi*tól), mert *Isten* tudja az

elveket, amelyekből jövőben a választójog függni fog; 3. e kibővítésnek nem szabad azonban se a magyarországi hegemoniát, se társadalmunknak értelem, erkölcsi nyomatók szerinti természetes elhelyezkedését bántani. Hogy pedig a választójog kibővítése ezt ne tegye, 4. az új tömegeknek nem szabad a választók eddigi tömegét először is számszerűleg jelentékenyen felülmúlni, másodsorban a tömegek ily aránya mellett sem szabad a magyarság részére hátrányos eltérést okozni.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy ha a reform a választójogból eddig kizártakat teszi többséggé, ezek a politikai életben járatanok válnak amazoknak uraivá.

S mivel a legnehezebb viszonyok közt élő polgárok látköre megélhetésük kérdésén túl kevésbé terjed, először gazdasági helyzetük javításának fognak mohón neki esni s úgy a törvényhozás, mint a közigazgatásban annak egyszerre való, mesterséges átalakításán dolgozni és azt, többségben lévén, erőszakosan, vagy legalább is kellő megfontolással nélkül keresztül is fogják vinni.

Ha reformot s nem forradalmat akarunk, a választók mai számának megkétszerezését, vagyis két millióra emelésén nem igen szabad túlmenniünk.

A világnak szabadságra első nemzete, az angol, melyre annyit hivatkozunk, melyet azonban, sajnos, miben sem követünk, mily óvatosan részesítette polgárait a választójogban.

Az 1832-iki igen szerény reform, mely egy négyzás éven át fennállott, aránytalansága, szűkebbisége által botrány és nevetés tárgyává lett választójogi rendszert alakított át, ez a reform 50 évi küzdelem után létesült.

Szerénynek mondom, mert Angliának akkori 20—22 milliónyi lakosa mellett sem adott több választót egy millió háromszáz-

ezernél, vagyis sokkal kevesebbet, aránylag féltannyit, mint a 48-iki törvény Magyarországnak, pedig hol állott Anglia már 1832-ben?

Csak 25 év után, 1867-ben tess Anglia egy további lépést, hogy választói számát oda emelje, ahová bennünket 1848-iki törvényünk juttatott. Az 1867-iki választóreform után 30 milliónyi lakossággal két millió kétszáz-ezer választója van.

A világ első iparos nemzete, melynek 1215 óta szakadatlanul fennmarad politikai szabadsága, majd 20 évet vár, hogy választóinak körét kiszélesítse.

Az 1884-iki utolsó reform után is 40 millió lakos mellett hat millióra emelkedik a választók száma s vagy két millió felnőtt angol nines a szavazók között. Az angol választójogot az általános választójogtól még elég széles megye választja el, míg világosan kifejez az a statisztikai tény, hogy amíg Franciaországban minden 100 lakóra 28, addig Angliában csak 17 választó esik, amíg Franciaországban körülbelül a lakosság egy-negyede választó, Angliában csak egyhateda.

Minden választóreform csak akkor jó, ha valódi, nem mesterségesen csinált szűkebbé tesz eleget, ha a nemzet céljainak inkább megfelelő törvényhozói szervezetet biztosít, ha az új választók a nemzet szolgálatának felősségteljes munkáját nemzeti ügy mint szociális tekintetben elősegíteni alkalmasak.

A választójog reformjának szükségét azonban nálunk érzik-e oly elemek, akiknek választóvá tételét az egész nemzet java szükségelné? En csak az ipari munkásság s a mezőgazdaságban foglalkozók bizonyos rétegének törekvését látom ilyennek, hozzájuk számítva azokat, akiknek mai választójogunk cenzusa szerint is, ha ezt a törvényt következetesen keresztül vinné, választóknak kellene lenniük. Ezek közül jelentékeny rész

nem is lép föl mint követelő. Az általános választójog hangos követelői közül az ipari munkások azok, akik a reform esélyességét valóban érik s akik arra a nemzet szempontjából is igényt tarthatnak. Ellenben, akiknek nevében ezek mellett leghangosabban követeltetik, a nemzetiségiek törekvése az általános szavazati jogra az egész nemzet javával, a magyarság hegemoniájával homlokegyenest ellenkezik s szociális tekintetben is aggodalomkeltő. Akik az általános választójog miatt nem mozognak, de akiknek, ha valósággá válnék, a közhatalomban részt adna, a legalsóbb osztálybeliek a magyarság körében, főleg szociális szempontból hasonlóképp aggályosak.

A nemzetiségek tömegei ugyanis a szociális rendben annak legalsó fokain állanak. Akár a vagyont, akár a szellemi javakat vegyük, azok tulajdon részben a magyarság kezében vannak. Ha már most a politikai hatalom az általános szavazati által az erdélyi részekben, a Délvidéken, északon reagok száll, ez a szociális elrendezkedésben is nagy fordulópontot fog jelenteni s az ellentétet urak és szegények, kaputosok és polgárok között, a nemzetiségi ellentét által élesztve, ki fogja hegyezni.

A magyarság körében a felsőbbek és alsóbbak között, az ország egyes vidékeit nem tekintve, hiányzik ugyan a nemzetiségi ellentét által még inkább szított gyűlölködés, de alsó osztályunknak azok végső nyulványai, amelyek az általános szavazati jog után választókká lennének, a magyarság körében sem elég érettek a törvényhozói földadatra, sőt ezt azok jó részéről is elmondhatni, akik a mai cenzus mellett az alsó osztályban választójoggal felruházva.

A társulás, a szövetség, az egyesülés szabadságra nevelő iskoláján kell még alsóbb osztályunknak általában keresztülmenni, gazdaságilag, értelmileg, erkölcsileg kell emel-

ő szándékait. „Jobb az embert kenyérrel csalogatni, mint kövel kindogatni, ilyenek kelmetek is — írja Révay Imre — Okolicsányi kenyere jobb, mint Dvidának portyója.“ A Huszárok, Beniczkyek, kik a haza szabadságát valóban szívükön viselték, az igazi hazafisággal szavával intik őt, „nehogy holmi hitvány békét akarjon.“

A megye megköszönte neki az udvarlást s azt feleli: „Kéntenéttettetik Beniczky Márton uramra neheztelni, de Beniczky szépen s emberül menti magát.“

Ebből már látható a személyes gyűlölet Okolicsányi Pál és a hazafias megyeiek között s a fondorlat a kishitték megtevésztésére, mert Okolicsányi hitvány békére is ráállott már a haza függetlenség ellen. Mi lapangott a háttérben s mi indította erre Okolicsányit — megfelel maga: „Meghivoltónk szenteses vértnek hullatásával könyörög előttem a megye dékeségért, az özvegyek és árvaik őrál-mai folyton füléimben vannak, mely dtok helyett kegyelmet kér az felséghes fejedelemtől.“

A fejedelem belátván a nemességgel folytatott harcnak sikertelenségét: „stipendiarius equitatusal“ (szoldos lovaság) cserélte fel. A megye 1705. évi március havában 186 szoldos lovas tartozót kiállítani, kiket a megye tartozót élelmezni, fizetni s felfegyverezni. Minden 4 porta után egy lovas, úgy hogy

Arvát együttesen 3 kompánia legyen. A szoldosok kiállításának ügyében a fejedelem parancsából Arva, Liptó, Turóc és Trencsén május 11-én Zsolnán értekezletet tartott, melyen a megyét Ruttkay György képviselte. A nevezett megyék követői a béke mellett szavaztak s hasonló szellemben irtak fel Rákóczihoz is.

Következett a szécsényi országgyűlés, melynek célja volt, hogy a fejedelem a béke ügyében a Statusok véleményét meghallgassa, mert az országnak még ura nem lévén, békét nem köthet, habár maga Rákóczi a békét nem ajánlja, mert „csalárd ellenségeinek“ hitelt nem adhat. A megye a meghívólevelet az augusztus 1-én tartott közgyűlésen tárgyalta, de határozatát függőben tartotta, mivel a szomszéd vármegyektől kért és várt információt arra nézve, vajjon a nemesek jelenként jelenjenek-e meg, vagy követeik által képviseltessék magukat. Hasonló szellemben kér felvilágosítást a fejedelemtől s kérdi, mi alapon érti az országgyűlés kihirdetését s egybehívását? (!!!) Talán Sz. László Decretumának 3-ik pontjára támaszkodva, hivatja egybe? Liptó megye egyenesen azt válaszolja megyének, hogy minden nemes, aki ép és egészséges, személyesen tartozik megjelenni, ez a fejedelem intenciója.

A megye, habár a fejedelem sürgette, hogy a nemesség az összehívás szerint szemé-

lyesen tartozik megjelenni Szécsényben, csak két követe, Rakovszky Menyhért és Okolicsányi Kristóf által képviseltette magát. A megye azzal mentette magát a fejedelem előtt, hogy még mindig körül van vére es. kir. katonaságtól s félt, hogyha kimegy, illetve elmenne a nemesség a gyűlésre, betérne a védtelen megyébe az ellenség; továbbá, hogy oly szegény a megye s a nemesség, hogy még a két követének utiköltségeit is Ujfalu Páltól kölcsönözte.

A fejedelem bosszankodott ugyan ezen látszólagos vonakodáson, de figyelembe véve a megyének súlyos helyzetét s elszegényedését, a személyes megjelenéstől elállott, de határozottan követelte a megyétől, hogy a megyei előkelőség s a nemesség az alispán kezébe tegye le az esküt a szécsényi országgyűlés artikulusaira. Ezen tinnepélyes aktus 1705. évi október 20. és 21. napjain folyt le, amikor is 1100 nemes s 12 evangélikus lelkes fogadott tinnepélyes votumot a nemzeti szabadságnak s Rákóczi hódelátának. A katolikus lelkesek, miután javaik sequestrum alatt voltak, az eskű alól felmentettek, azért is, mert az eskű a vallási szabad gyakorlatára is vonatkozott, amely sértette vallási meggyőződésüket.

(Folyt. köv.)

kednie, a jegyzői gyámság, a szolgabírói pálcánélküli községi élet útján kell nevelődnie, a míg a nemzet törvényhozó működésének hasznos alkotó eleme lehet. Ha mégis választóvá tessük, elmondhatjuk Lowe Róberttel, az 1867-iki angol reform ellenzőjével, midőn az mégis sikerült: Most már nevelhetjük urainkat.

En — szóval — sem azt nem látom, hogy a fenn megjelölt kivételeket nem tekintve, az általános választójog utáni törekvés a nemzetben erősen gyökeret vert volna, sem azt, hogy akik általa politikai hatalomhoz jutnának, azt a nemzet, a szociális haladás érdekében tudnák használni.

Eljöttem ezek után valóságos talány, hogyan válhatott nálunk éppen a függetlenségi törekvésekkel egyidejűleg kormányunk főprogramjává az általános választói jog s a talány megfejtését a részletes kormányjavaslatlól remélem, amelyből óhajtom, ki fog tetszeni, hogy az alkotandó új választói jog nem is lesz általános és egyenlő. Hisz Kristóffy József volt belügyminiszter is az általános választói jog alapjára helyezettnek mondja a törvényjavaslatot melyet az országos képviselő-választói jogra nézve közzé tett s alapelvet csakis annak az ártatlannak látszó feltétel által tekintti korlátoznak, a melynél fogva eltérőleg más országoktól, ahol azt csak a férfinem, életkor s állampolgárság korlátozzák, nálunk választó csak az lehet, a ki irni-olvasni tud. Amde az általános választójog azt jelenti, hogy mindenki, ha 24 éves és férfi, választó, tehát Magyarországon 3.895,000 ember, ellenben ha a mindenki csak az irni-olvasni tudó, már csak 2.621,000 ember.

Vármegyei élet.

A közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közigazgatási bizottsága *Justh* Ferenc főispán elnöklése alatt a folyó hó 12-én tartotta rendes hávi ülését.

Az ülésen résztvettek: *Beniczky* Kálmán alispán, *Beniczky* Akos dr. főjegyző, *Laas* Adolf dr. tiszti főjegyző, *Keveczky* István arvaszéki elnök, *Csepcsányi* Sándor th. főjegyző, *Künstler* Károly dr. kir. tanfelügyelő, *Haas* Jakab dr. megyei főorvos, *Borbély* Kálmán kir. főmérnök, *Skultety* István dr. kir. ügyész, *Kacszevinszky* Kálmán p. u. igazgató, *Keveczky* Imre közgazdasági előadó, továbbá ifj. *Justh* György országgyűlési képviselő, *Cserey* Emil, *Klimó* Vilmos, *Roth* Emil és *Rossa* János bizottsági tagok.

Elnökölő főispán az ülést megnyitván, *Beniczky* Akos dr. főjegyző előadja *Bakonyi* György pénzügyőri szemlést kérését, melyben nevezett *Haas* Jakab dr. megyei főorvost nyugdíjaztatása alkalmával felmerült 551 korona 99 fillér költségének megterítésében marasztalni kéri. Nevezett szemlést ugyanis azt állítja, hogy őt a főorvos helytelen és a valódi tényállásnak meg nem felelő véleménye alapján nyugdíjazták. Minthogy pedig később szolgálatra alkalmassnak találattott, kéri a nyugdíj és a tényleges fizetés közti különbözet, továbbá költségeinek megterítését. Végül pedig azt állítja, hogy ő az alkotmányellenes főispán installációjának áldozata. (Ami nincs is kizárva.) A panaszos kérvény írásbeli jelentésével véget a főorvosnak adatott ki.

Csepcsányi Sándor th. főjegyző előadja *Kucsan* János kivételes nőtülési engedély iránti kérvényét. A kérvény felszéréles végett a főszolgabírónak adatik.

Kompis Jánosé Turán község elleni panaszja a főszolgabíró és az alispán egybehangzó ítélete alapján elutasított.

Luscadmszky Gyula ruttkai lakos házépítés iránt benyújtott kérvénye alapján a helybeli főszolgabírói hivatal sürgős határozathozatalra utasított.

Dolmányky János ápolási költségét a nagyméltósága m. kir. belügyminiszter ur végleg az országos betegápolási alap terhére vette át.

A brassói cellulosegyár részvénytársaság az alispán által, egyesek panaszja folytán, a tavasszal felmerült árvízkarok megtérítésében elmarasztaltatott. Az alispán határozatát most a földmívelésügyi m. kir. miniszter feloldotta azzal az indoklással, hogy a határozat nem a helybeli m. kir. államépítészeti hivatal, hanem a kulturtermékötség véleménye alapján lett volna meghozandó. Új határozathozatal végett az ügy az alispánnak adatott ki.

A kir. tanfelügyelő jelentéséből kiemeljük a következőket: A jelentés szerint a biztricskai ág. evang. iskola, melyet jelentéstartó kir. tanfelügyelő meglátogatott, semmiféle tekintetben sem felel meg a törvényes követelményeknek. A beiskolázás rendetlen, ugyanígy, hogy még október hó 16-án is 30-nál több tanköteles hiányzott. Az iskola felszerelése és butorzata gyarló, a tanterem szűk s a tankötelesek befogadására elégtelen.

A szentpéteri róm. kath. iskola szintén sok kivánnal való hagy maga után, de itt ezen állapotokon segíteni egyelőre nem lehet. A tarnói állami elemi iskola állapota, valamint a tanító által elért eredmény teljesen kielégítő.

Bejelenti a kir. tanfelügyelő, hogy Felsőstubbyán a hetedik, Ruttkán pedig a tizenkettedik és tizenharmadik tanítói állást a nagyméltósága vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur engedélyezte.

A kir. tanfelügyelő jelentésének felolvasása után ifj. *Justh* György interpellációt intéz a kir. tanfelügyelőhöz, hogy a szucsányi állami elemi iskola ügye miért nincs teljesen perfektálva? A kir. tanfelügyelő megnyugtató választát az interpelláló bizottsági tag, valamint a közigazgatási bizottság is tudomásul vette.

A vármegyei tiszti főorvos jelentése szerint az általános közegészségügyi állapot sokkal kedvezőbb volt, mint az előző hónapban. A halálozási százalék az elmúlt havinál jóval kielégítőbb.

A hevenyfertőző kórok közül a következők esetek fordultak elő:

Kanyaró: Duborón 1, Mosócon 1, Tóprónán 1, Polerjekán 4, Andrásfalun 7, Lászlófalun 2, Abrahámfalván 2. Ezen esetek közül csak egy volt halálos kimenetelű.

Hasi-hagymáz: Pribócon 1, Draskócon 5, Kisselmecen 3, Neopálon 2, Priekopán 4, Nedozoron 1. Minden eset gyógyulással végződött.

Ronczólo toroklob: Ruttkán 2, Szentmihályon 1, Divéken 3. A felsorolt esetek közül három halálos kimenetelű volt.

A jelentés szerint a ragályos betegségek tovább terjedésének megátalása végett a hatóság minden óvatintézkedést megtett.

Az iskolák, óvodák, vendéglők, korcsmák, élelmiszer- és pékműhelyek rendszeresen megvizsgáltaták.

Hullástervezés Neopálon egy négyéves fuholtestőn épített meg, ki a községben keresztül futó patakba fullt.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint az 1906. évi október havában befizetett egyenesadón: 29,720 korona 02 fillér, hadmentességi díjban: 950 korona 25 fillér, orsz. betegápolási pótdadón: 1346 kor: 73 fillér, mely eredmény a múlt év hasonló időszakához képest egyenesadónban: 12020 korona 38 fillérrel, hadmentességi díjban 307 korona 25 fillérrel, országos betegápolási pótdadón: 436 korona 68 fillérrel volt kedvezőbb. Ezen befizetések után az elmúlt hónap végével hátralékban maradt egyenesadónban: 346355 korona 18 fillér, hadmentességi díjban 24459 korona 25 fillér, országos betegápolási pótdadón 8557 korona 21 fillér.

Egyébként az elmúlt hóban semmi lényegesebb mozzanat, mely a közigazgatási bizottság intézkedését igényelné, nem fordult elő.

Több tárgya a közigazgatási bizottságnak nem lévén, elnökölő főispán az ülést bezárta.

H I R E K.

Juriga a törvény előtt.

— Saját tudósítónktól. —

Pozsony, 1906. november 17.

Juriga Nándor, országgyűlési képviselő, az általános választások alkalmával elkövetett igazgatásaiért a f. hó 16-án állt a pozsonyi törvényszék előtt. Többrendbeli váddal terhelte, a tárgyalás a tömeges tanúkihallgatások miatt csak a késő éjjeli órákban ért véget. A törvényszék a tárgyalás befejezése után ítélethozatalra vonult vissza. Tíz óraker hirdetésként ki az ítélet, mely szerint *Jurigát* 2 évi állami fogházban és 1200 korona pénzbírságban marasztalták el.

Személyi hírek. Ifj. *Justh* György, orsz. gyűlési képviselő, az elmúlt héten néhány napig körünkben tartózkodott. Ez alkalommal Ruttkára is ellátogatott választói körében.

Hivatalviszogatás Vármegyénk főispánja, *Beniczky* Kálmán alispán és *Dugovich* Titus számvizsgálóval egyetemben, az elmúlt hét keddjén megvizsgálta a stubnyafürdői hivatal ügyvitelét és pénzügyét. A hivatalban talált rend és pontosság felett a főispán teljes meglegedését nyilvánította.

Növegyleti gyűlés. A turóczi jótékony növegylet a f. hó 18-án, ma délután félhárom óraker a megyeház kistermében választmányi ülést tart. Ez alkalommal osztatnak ki a szokásos félevi segélyezések is.

Közügylés. A vármegye törvényhatósági bizottsága a folyó hó 21-én délelőtt 10 óraker a vármegyei háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. A körjegyzői és anyakönyvi kérések új beosztása. 2. Belügyminiszteri rendelet a vármegyei alkalmazottak részére járó illetményemelkedések megállapítása iránt.

3. Az 1876-ik évi XXVIII. t. c. 8. §-ban előírt állandó népnevelési bizottságnak megalkatása.

Gyászrovat. Boldizsár Boldizsárt, lapunk helyettes szerkesztőjét, mint sajnálattal értesültünk sulyos, gyászsebet érte. Elvezetett édes atyját, ki folyó hó 16-án hunyt el Liptószentmiklóson. — Raksányi Ferenc földbírtokos, raksái lakos, életének 95-dik évében a folyó hó 13-án elhunyt. Temetése a rokonok és az ismerősök nagy részével mellett ment végbe a folyó hó 15-én. Az elhunytban Raksányi József nyugalmazott árvasszéki ülnök édesatyját gyászolja.

Az egyházi funkcióktól felfüggesztett káplán. Alsókubinból írják lapunknak, hogy Párvy Sándor szepesi püspök Tomának Ferenc zárvai káplánt nemzetellenes utelmei miatt, ad officio, felfüggesztete. Ez már a második eset Árvában. Ugyanis néhány hét előt a lučki plébánossal, Moys Józseffel esett meg hasonló szerencsétlenség, ki egyébként nyughatatlan természetéről eléggé ismert volt. Egyszer valahára Árvára is rákérült a sör, hol e vármegye néhány elhagyott vidéken ugyancsak gyökeret vert a nemzeti ségízet.

Turóc vármegyei magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak köre cím alatt új társaságot van alakulóban Turócszentmártonban. Az alapítók fáradozását úgy látszik siker fogja koronázni, mert már eddig is több mint 70 tag jelentkezett felvételre. Az alapszabálytervezet elkészült már, úgy hogy legközelebb az alakuló közgyűlést is összehívják.

A szállósi választás utójátéka. Az általános választások idején erős támadás jelent meg egy helybeli tót újság hasábjain, mely választási visszaélésekről mesélt. A cikk tartalma miatt rágalmazás miatt pert indítottak a szerző ellen. A mult héten volt a tárgyalás, melyen a cikkért Cambel Samu vállalta a felelősséget. A törvényszék a panasznak helyt adott s a szerzőt 14 napi elzárásra és 120 korona bírságra ítélte.

Egy lengyel akadémiai festő. *Butkiewicz* Tódor lengyel festő tartózkodik városunkban. A nevezett festő részt vett az 1863. évi lengyel forradalomban, melynek leverése után az orosz hadseregbe soroztatott be. Itt mint kapitány nyujdíjaztatott. Nyujdíjaztatása után Magyarországra költözött, hol már 15. éve tartózkodik. Okmányaiból kitűnik, hogy itt tartózkodása alatt már több jeles munkát végezt. Városunkban is több megrendelést kapott. A nevezett festőt ezután is ajánljuk közönségünk figyelmébe, mert amellett, hogy igen sikertült munkát végez, olcsó árakkal is lehetővé teszi azt, hogy bárki elhunyt szüleinek vagy bárkinek emléket megörökíttesse. — Megrendeléseket szivesen közvetít lapunk kiadóhivatala, hol egyébként a festővel is naponta lehet értekezni.

A háziszolga mint lapszerkesztő. A Nyitrai Ellenőr írja a következő mulatságos dolgot: A Szakolcán megjelenő „Pokrok”-nak rövid időn belül négy szerkesztője is volt. Az első Blahó Pál képviselő. Helyébe Teslik József, a „Pokrok” nyomdájának vezetője került, ki Kubicek Mihály nevű szedőjére ruházta a tisztelget. A lap legújabb száman már Machas Alajosnak, a nyomda háziszolgájának neve szerepel szerkesztőként. Hogy ez a szerkesztés a felelősség kijátszására való, magától

A F. M. K. E. tengeri kirándulása. A F. M. K. E. elnöksége 1907. évi január 21—25. napjain az egyesület tagjai számára kirándulást rendez a magyar-horvát tengerre és az isztriai tengerpartra, esetleg Velencébe. A kirándulás eredetileg öt napra van tervezve s a résztvevők látni fogják Fiumét, Voloscát, Abbáziát, Ikát, Lovránát, Cirkvenicát, Portoret, Buccarit, Lussingrandet és Lussinpiccolót. A kirándulás költsége, amelyben az öt nap minden kiadásra, tehát a borralalók is befoglalatlak, összesen 115 korona. A kirándulás folytatásaképp, külön három napra (június 26—28.), az egyesület Velencébe is tervez utazást, amelynek költsége (szintén beleszámítva minden kiadást) külön 85 korona. Egyezőval, az egyesület tagjai öt napot a Quarneróban és három napot Velencében tölthetnek, összesen 200 koronáért. A kiránduláson, az említett kedvezményes árak mellett, csak az egyesület tagjai vehetnek részt, — családtagjaik pedig csak abban az esetben, ha külön 10 korona részvételi díjat fizetnek, amely összeg mint II. Rákóczi Ferenc-alap, a F. M. K. E. alapítványaképp fog kezelődni s évi kamatai a magyar nyelv sikeres tanításában érdemet szerzett tanítók jutalmazására fognak fordítani. Nem tagok számára a quarnerói öt napos kirándulás költsége 140 korona, a velencei három napos kirándulás költsége pedig 110 korona, összesen 250 kor. (Ha azonban az illetők 1906. január 1-ig az egyesület tagjai közé beiratkoznak, az összes kedvezmények őket is megilletik.) Meg kell jegyeznünk, hogy a velencei kirándulásban csak azok vehetnek részt, akik az előző quarnerói (Fiume és vidéki) kirándulásra is jelentkeztek. Külön a velencei kirándulásban senki sem vehet részt. A F. M. K. E. elnöksége lehetővé akarván tenni, hogy a tervezett kirándulásokban szerényebb jövedelmű tagjai is részt vehessenek, f. évi december 1-től kezdve havi részletekben is elfogadja a kirándulás költségeit, olyképp, hogy az öt napos quarnerói kirándulásra az egyesület tagjai havonként 1643 koronát, a nyolc napos quarneró-velencei kirándulásra pedig havonként 2858 koronát, a családtagok ezen díjakon felül mindjárt a jelentkezésnél 10 kor. külön pótlékot, — a nem tagok pedig az ötnapos kirándulásra havonként 20 koronát, a nyolcnapos kirándulásra pedig havonként 3572 koronát fizetnek be az egyesület központi pénztárába. Azok, akik a havonként való részleffizetés kedvezményét igénybe venni nem akarják, a kirándulás költségeit három egyenlő részletben tartoznak befizetni, nevezetesen a költségek egy-egy harmadát: 1906. december 15—31., 1907. március 15—31. és 1907. június 1—15. napjáig bezárólag. Abban az esetben, ha valaki időközben bármilyen okból is visszalép, befizetett részleteinek csak 50%-át kapja vissza, a másik 50%, a II. Rákóczi Ferenc alap javára fordítatik.

„Érdekes Könyvtár” („Rejtvényvilág”) a címe egy, a maga nemében egyedül álló szépirodalmi folyóiratnak. Érdekes tartalma dacára előfizetési ára egész évre csak 2 koronát. „Rejtvényvilág” állandó ingyenesmellettelének minden egyes megfőtője, kivétel nélkül, értékes könyvjutalmat nyer. A napokban megjelenő újvi füzetet bárkinek ingyenes bérmentre küldi az „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, V., Kálman-utca 2.

Kinccses Kalendárium. Régi, kedves ismerőstünk, a Kinccses Kalendárium, ismét megjelent, hogy figyelemre méltóan, beutunkat esztendő végének s az új évnek közeledésére. Tizenegyedzer jelenik meg a Kinccses Kalendárium, amely most már összegyűjtötte annyira ismerős, hogy fölment beutunkat annak bírálástól, hogy miben különbözik az a minden ízében gyakorlati és a tudományok mindegyét népszerűsítő kalendárium a közönséges napiáraktól. A Kinccses Kalendárium gazdag tartalmában bizony nincsen regény, nincs egyetlenegy novella, sőt nincs benne egyetlenegy verseske sem; közleményei egytől-egyig mind számat tartanak arra, hogy tudományos értéküket még a tudósok is elismerjék és még sincs közöttük egyetlenegy se, amelynek megértéséhez vagy élvezéséhez előző tanulmányok volnának szükségesek. Embertan, fejlődéstan, nyelvtudomány, csillagászat, statisztika, földrajz, politika, történelem, művelődéstörténet, néprajz, heraldika, múlttörténet, jogtörténelem, építéstan, botanika, orvosi tudomány, sport, robbantó kémia, szobrászat, dramaturgia, színészet, népművészet, szociális, társadalmi, közéleti, artistika, természetrajz, csillagászati földrajz, minden van a Kinccses Kalendáriumban, nem iskolás, nem is akadémikus modorban, hanem egy-egy izgatott érdekességű problémával kapcsolatban. Például emberszármazástan, az antrópogenezis minden modern tanítása le van írva annak az esetnek az ismertetésénél, hogy Newyorkban egy Indiából érkezett hajó két olyan utasát tartóztatták föl, akiről csak hosszas tudományos vizsgálata után állapították meg, hogy ember-e, vagy állat? A naprendszer utját a Kinccses egy érdekes teóriával kapcsolatban ismerteti, amely szerint 104.000 éves periódusokban az egész naprendszer minden bolygója átmege a jégkorszakban. A geográfából kit nem érdekelne annak leírása, hogy a Föld száraz felületének még mely részei ismeretlenek? Meglepi, hogy a kontinensek területének egy ötödére me még ma is fölfedezésre vár. A nemzeti jelvényeket, amelyeket Magyarországon a tudós heraldikusokon kívül senki sem ismer, hetvenöt kép és érdekes cikk ismerteti. A múlttörténeti részben a leghíresebb francia és spanyol festők vannak ismertetve és főbb műveik, igen sikerült fametszetekben. Az építő stíl és építőművészet egész fejlődését fölmenteti egy másik tanulmány, mintegy nyolcvan képpel. Igen bőven vannak leírva az ideai aténi olimpiai versenyek, melyeknek az újságok ekkora figyelmet nem szentelhettek. Hogyan készül egy szobor? Hogyan készül egy szindarab? Hogyan készül egy kitűnő színész szerepére? Erre a három kérdésre három kitűnő tanulmány felel meg, Ligeti Miklós, Berzók Árpád és Molnár László tollából. Egy nagy cikk a magyar nép művészetét ismerteti hatvanhárom képpel. A modern szociális elméletekről, a Mars-csatornákról, a nagy bűrték milliók spekulánsairól, a Föld súlyának megméréséről, a nagy forradalmak keletkezéséről és II. Rákóczi Ferencről nagy-érdekes, bátran mondhatjuk, hogy nagy-értékű tanulmányokat kapunk a Kinccses Kalendárium, mely, mint látnivaló, valóban megérdemli a nevét: a gyakorlati élet általános utmutatója. A Kinccses ára az idén is annyi, mint máskor: beiktve 2 korona, veszonkötésben 3, bőrkötésben, arany metszéssel pedig 4 korona 40 fillér. Kapható Moszkói-

Ferenec könyv- és papírkereskedésében Turócszentmárton.

A tornászot mindig a legnagyobb gyógyművész, eszközei és utjai csodálatosak. Így például a csukamájolaj is oly győgyerőket tartalmaz, minők emberi lény előállítására nem képes. A legjobb itat és legkönnyebben emészthető csukamájolajat nyújtja a „Scott-féle Emulsió”, mely most minden gyógyszerárban kapható.

Zenélők ügyelmébe. Zala Mór jóhírnevű zeneiparkeskedése, Budapest, VI., Teréz-körtút 2. ujonnan megjelent terjedelmes zenei tárgysorsát érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldi.

Egy szert bevenni,

mely csak ideiglenes hatással bír, épp oly céltalan, mintha kifáradt lovakat ostromunk. Másképp áll a dolog azonban, ha oly szert veszünk, mint például a Scott-féle Emulsió, mely a legjobb csukamájolajból alphaszörpavas méz és nátróhózzáadásával készült és az egész test szerzését gyorsan és állandóan erősíti, úgy hogy a legrovidebb idő alatt a gyöngeségi tünetek elmúlnak teljesen és helyükbe erőteljes egészség és új akarat lép. Mint erősítő szer gyöngye, vézna gyermekek és lábadozók részére a Scott-féle Emulsió teljesen egyedül áll a maga nemében. A Scott-féle Emulsió összehasonlíthatatlan hatásosabb és győgyerejében gazdagabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a hátán nagy csukahalat vivő halász védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerüzem”
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA, 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban.

tekintélyek, mint Hausmann Alajos, Cserháti Jenő műegyetemi tanárok, dr. Csányi Lajos közegészségügyi tanácsos, dr. Uhrík Nándor az országos tébolyda v. főorvosa, egészségügy tanár, Hubert József műtépítész, Dobiecsky József mérnök, a Magyar Jogvédő Egységet igazgatója stb. előtt is kipróbált festékek minden követelményi teljesen kielégítenek. Ezzel a szabadalmozott festékekkel eszközölt festések, meszelések, díszítések vagy mintázatok a falakon, utcai homlokzatokon simák, sikosak, ennélfogva a port fel nem fogják, a felületre szilárdan rögződnek s nemcsak nem poródnak, hanem szappanos vízzel moshatók. Száras kefével ki is fényesíthetők, mely fény a lemosás után is maradandó. A felsorolt előnyei mellett a legnagyobb az, hogy ára egyenlő az eddig használt festékekkel. A festéksorozat bármilyen tárgy vagy felület (uj vagy ócska fa, deszka, kerítés, vakolat, meszelt, festett fal, kő, téglá, cserép, fűsz, fém, üveg stb.) festésére alkalmas.

Takaróképeségüknél fogva az eddig nélkülözhetlen előmeszelés, fellemosás, olajos beeresztés fölösleges. A Lörincz-féle festékek az eddigi eljárás szerint használandók tetszés szerinti színben. Ezen festékeknek páratlan előnye közegészségügyi szempontból, hogy a falak belégzését nem gátolják és az időjárás hatásait követik.

Ennek az új páratlanul álló magyar szab. festéksorozatú anyagoknak előállítását és forgalomba hozatalát is célozzák Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszternek iparfejlesztési — már elfogadott — törvényjavaslata, amely hivatva lesz szakiparunk minden ágát megerősíteni és a nagy külföldi behozatalt fokónként kiküszöbölni. Ezen szab. festékek nagyban gyártására a kormány támogatásával részvénytársaság van alakulóban 1.000.000 korona alaptőkével 10.000 darab névre szóló 100 koronás névértékű részvény kibocsátásával. A részvényjegyzési íveket már szétküldötték az alapítók. Részvényeket jegyezni november hó 30-ig lehet a Belvárosi Takarékpénztár r. t.-nál Budapesten és az alapítók központi irodájában Budapest, Kerespesi-ut 17.

Behozatali árak szóbeli bevallása vámkezelésre. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a m. kir. pénzügyminiszter új megengedte, hogy azon eseteken kívül, amidőn marhának 20 darabot meg nem haladó mennyiségben vagy pedig második osztályu mellék-vámhivataltok által korlátlan mennyiségben elvámolható árúknak behozatala forog szóban, mindazon árúknak szóbelileg vallassanak be vámkezelésre, amelyek után a fizetendő behozatali vámilleték 60 koronát meg nem halad.

As Állatgészségügy októberben. Az elmúlt október hóban, az állatorvos jelentése szerint, a hasznos házi állatok közt, hivatalból bejelentendő fertőző betegség, a vármegye területén nem fordult elő. A sertésár alól feloldatott Kelemenfalva és Jassenóvó község. A megtartott állatorvosokra igen nagy volt a kínálat. Szucsányba a f. évi október hó 8-iki vásárra felhajtott 556 drb szarvasmarha és 7 drb ló. Eladásra került 237 darab szarvasmarha. Az árak a múltéhoz képest 2—3 százalékkal alább szálltak. Külföldre szállítottak 1 darab lukaszuló. Belföldi forgalomra vasútra adott 46 darab igaz bőr és 2 darab bárány.

As Állatorvosi díjak szabályozása. A Gömörkiskörmegyei Gazdasági Egyesület fölterjesztést tett a földmívelésügyi miniszterhez az állatorvosi szemle díjak szabályozása tárgyában. A gazdasági egyesület azt tartja sérelmesnek, hogy a végrehajtási rendelet a kirendelt szakértő számára fuvar- és munkadíjakat állapít meg és ezek a díjak a vizsgálat alá kerülő állatok számára és értékére való tekintet nélkül vannak megállapítva.

As erdei kihágások pénzbüntetése. A földmívelésügyi miniszter egy konkrét esetből kifolyólag és a belügyminiszterrel történt tárgyalás alapján úgy döntött, hogy erdei kihágási ügyekben az egyezségileg megállapított pénzbüntetést, miután az a kiszabás módjánál fogva nem tekinthető valódi büntetésnek, behajthatatlanság esetén elzárása (szabadságvesztésre) átváltoztatni nem lehet.

A szelmal villamos művek r. t. folyó hó 18-án tartja alakuló közgyűlést. Mikor fog már nálunk ilyen vállalat léteetni?

A rézsahelyi textilgyár Vágbesztercén fiókot létesít, mely egyelőre 150 szövőszékre lesz berendezve.

Gabonadrak:

Budapesten: buza	14.——15 60
rozs	12 50—12 80
árpa	12 50—13.—
zab	14 10—14 80
tengeri	13 60—13 70

Szerkesztésért felelős: Dugovics Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

KÖZGAZDASÁG.

Tanfolyamok elektromotor tulajdonosok és kezelők számára. A m. kir. technológiai iparmuzeum géposzarmokában különböző áramrendszerű, kisipari célokra szolgáló elektromotorok vannak kiállítva, minélfogva alkalom nyílik arra, hogy az érdeklőt motortulajdonosok és motorkelzők e kisipari motorok szerkesztését és kezelését az e célból rendezendő, 6—6 napig tartó tanfolyamon megismertessék. A tanfolyam díjtalan, csupán a beiratás alkalmával tartoznak a résztvevők két korona beiratási díjat fizetni. A tanfolyamra jelentkezők lakóhelyükről Budapestre és vissza a harmadik kocsiosztályban feláru menetjeggyel utazhatnak. Jelenkezéseket elfogad a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara.

A legmagasabb kifűntetést, az állami díszoklevelet nyerte el a Reichenbergben megtartott német-cseh kiállításra a Singer-varrógép r. t. (Rózsahegy, Király-u. 168.) kiállított eredeti Singer varrógépeit és az azokon előállított mintamunkák és műhímzésekért.

Világárszóelő magyar találmány. Köztudomás, hogy az eddig használt faltestések, egy a tartósság, mint a közegészség szempontjából tökéletlenek. Jobb hiányában azonban még ma is ezeket használjuk. Hazai stűkségletünk fedezésére mintegy 20 millió kor. értékű festékkanyagot importálunk. Ezt a nagy importot redukálhatjuk a nullára, ha szükségletünket a Lörincz-féle szabadalmozott festékekkel pótoljuk, amelyet 14 évi kísérlet és gyakorlati alkalmazás után legelő szak-

Hirdetmény.

A Turóci kereskedelmi és hitelintézet felszámolás alatt a „Felvidéki Híradó”-ban 1906. március 4-én megjelent hirdetményben a nála elhelyezett betéteket f. évi augusztus hó elsejére felmondotta.

Miután még sok betevő, dacára a fent megjelölt hirdetménynek, betétjét mai napig sem vette fel, sem pedig azt a Turóci Hitelbank r. t.-ra át nem íratta, tudomására adjuk t. betevőinknek, hogy azon betéteket, melyeket f. évi december hó 1-ig fel nem vesznek, a betevők megkérdeztetése nélkül is a Turóci Hitelbank r. t.-nál fogjuk gyűmölesztetőleg elhelyezni.

Nevezett intézet ezen betétekről a régi könyvecske beszolgáltatása után új könyvecskeket ad, vagy kívánatra az összeget (a szokásos felmondási idő betartásával) készpénzben kifűzeti.

Turócszentmárton, 1906. nov. 16.

Turóci kereskedelmi és hitelintézet felszámolás alatt.

Osztály-sorsjegyek

kaphatók

Moskóczi Ferencné

könyv- és papirkereskedésében
Turócszentmártonban.

1/8	1/4	1/2	1/1	sorsjegy
1-50	3-	6-	12-	korona

Az összes csemegeárunk, déli gyümölcsök,

desszertcukorkák, teásütemények, valódi angol rum, orosz és kínai tea, francia és magyar pezsgők, eredeti tokaji aszúborok, bel- és külföldi likőrök, magyar és francia cognacok a legjobb minőségben kaphatók

Schwarz Kálmán fűszer és csemegekereskedésében

Pontos kiszolgálás!

Turócszentmárton.

Jutányos árak!

Ób jaji!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség, és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszerár, Budapest

VI., Váci-körut 17.

Kapható Turócszentmártonban
Toperczer Sándor
gyógyszerárában.

Éljen!

EGGER mellpasztilla hamar meggyógyított!

Csinosan butorozott szoba kiadó

Cím a kiadóhivatalban.

Hogy hívják?

Nincs többé csalódás!

Mikor született?

Szerencsését lepecsételve őrzi a KISS bankház!

Mindenki megkapja a szerencse által neki szánt sorsjegyet!

Fortuna segítségével minden nőv és születési év részére egy szerencseszámot helyeztünk el

pecsét alatt, például:

a lepecsételt boríték előoldala:

A boríték hátsó oldala:

„JÁNOS”
Születési év: 1877.

Használja ki az alkalmát.

Fogadja lepecsételve szerencsését titokban.

Írja meg nevét, születési évét és mi azonnal küldjük

pecsét alatt

az ön részére elített szerencsesorsjegyet.

Sok ezer család, mely bizalmával bennünket megtisztelt és a

„KISS szerencseje NAGY”

jelmondás hieveihez csatlakozott, nálunk lelve szerencsését; merítsen Ön is a Kiss bankház kiadhatatlan szerencseforrásából, vegye át titlunk

szerencsésjének lepecsételt zászlóval és gazdagság meg jótét közel lesz Önöz.

XIX. sorsjáték I. osztályának huzása már folyó évi november hó 22. és 23-án lesz.

Az I-ső oszt. sorsjegyek árai:

Egy nyolczad K. 1-50. Egy negyed K. 3-—. Egy fél K. 6-—. Egy egész K. 12-—.

KISS KÁROLY és TÁRSA

magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúító helye

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS-UTCA 13.

Fiókok: VI., Váci-körut 5. sz.

VII., Erzsébet-körut 22. sz.

Köhögés, rekedtség és nyálkásodás ellen jobbj

RÉTHY-féle pemetefű cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Helybeli márciusi sör, kőbányai márciusi és góliátsör,
asztali bor, persenyebor, aszuber, Mintapinceborok,
finom tearum, kecskeméti barackpálinka, Eszterházy-cognac,
szilvórium, trencsényi horovicska s mindentéle finom likörök

kaphatók a

STEINER-féle vendéglőben

Turócszentmártonban

Pentagoni Saját érdekében hirdessen kizárólag LEOPOLD GYULA Hirdetési Irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra kizárólagos képviseltetési

Requiny-féle
RÓMAI VÉR-TISZTÍTÓ-SZÖRP
páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnál, Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító.
Nagy üveg 3 kor. 3 üveget 9 kor. utánvétellel küld:
REQUINY ATTILA gyógyszerész, Budapest, VII., Küll-5 Kerepesi ut 24.
A híres RÁKÓCZI GYOMORKESERŰ egyedül készítője
Érdekes prospektus ingyen!

K É S M Á R K I
LENVÁSZON
DAMÁST.
árak csak akkor valódiak,
ha ezen védjeggyel vannak ellátva.

VÉRSEGENYSÉG, ETVÁGYTALANSÁG, IDEGESÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kaphatók gyógyszárban, Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin tér.

A legjobb órákat
legszolidább és legprecízebbé készítik, egy kőszíjjal, mint **RÉSZLETFIZETÉSRE** szívesen anélkül árulok az állítja Magyarország s minden országban legnagyobb Érték
BRÄUSWETTER JÁNOS órákgyártó
SZÉKESDÉNY
Arányos 2000 kárpól legyen és törölvény.

TUDÓBAIOSOKNAK
és mindenkinek, aki ködög, robot, páratlan eszélgetést tesz a
Halápi-féle hársfaleveszörp
Mintafüvetet a koronázott föld
ÁPOSTOL-GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, JOZSEF-KÖRÚT 41.

PLATSCHÉK VILMOS
-ellémert legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

A világot bámulatba ejti a
Hammond
írógép.
Kiszárazós előírattal:
FARAGÓ TESTVÉREK
Budapest, V., Arany László u. 2.
Kérjen mindenkit prospektust!

Beszlő, maiföldi, petánkák, mübész, rémeknek oldásos az árcsúrt a valódi angol
BALASSA FÉLE UGORKATE
csapószórral való bekezdés által
1907. évi Gyógyszer-törvény.
Hosszú üvegcségekben 1. és 2. pudor 1-90 K.
Pécsnél: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerész
deci hely: **Speot, Andrássy-ut 47.**

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
SCHULLER FERENCZ
ujjonnan berendezett elsőrangú étteremben
Budapest, VI., Andrássy-ut 39.
mert ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van.

KATZER részv. társaság megővő-intérete az első és legnagyobb 1/2 millió részvényes társ.
Budapest, Új-utca 42, 44 (szíj-át háló), 45, 46, és Új-utca 43.
Katzér szóróedreál az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSE JE
NAGY VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE
SZERENCSE SORSJEGYET
KISS KÁROLY ÉS TÁRSA
BUDAPEST KISS UTCA 11.

BABYMIRA-CRÉM
legjobb esser kitérők, átvár, rémek, felfűzött és kifaltott bér gyógyítására.
Egyedül készítő:
BRODJOVIN N. GYÖGYZ. ZÁGRÁB
3 doboz ára 8 kor. 6 K 20 f. 10 doboz 8 K 20 f.
A BREZSAI MOTORGYÁR
részvénytársaság
benzin-, gáz-, ásványvíz-motorok és kőszíj-üzemeltetőkkel ellátottak és mindenféle gépek gyártására képesek.
Vezető-igazgató: **GELLERT IGNÁC** 40 Tör. Budapest, VI., Teréz-körút 41.

Pacific
TOJÁS ÉKSZÍNY
Tudja-e országja helyett
széleskörű és nagy a hasznát.
NAGY NEOTRANITÁS.
Családok számára hasznosabb és olcsóbb, mint a székely.
STROBENT TESTVÉREK K. F.
Vasvárosi körút 200-201.

„Zsorna”-féle
NEPELEJTS védjeggyel fertő-nyakkendő, kintő
magyar Ipari
PARIS SZÁLLODA
Szálloda: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
170 szoba 250 K-ig faluköz, tisztaság, kellemes konyha, szívesen látják a vendégeket, szállás helyei az egész pályaudvarok és helyek.